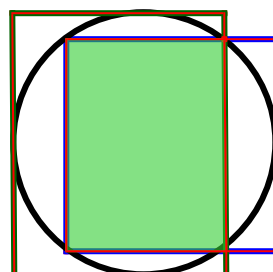

Problemes de Geometria per a l'ESO 259

2581.- En la figura hi ha un quadrat un cercle i un rectangle.
 Determineu la proporció de l'àrea ombrejada (intersecció del quadrat i el rectangle) i l'àrea total de la figura.

Solució:

Siga la circumferència de centre O i radi $R = \overline{OK}$.

Siga el quadrat $ABCD$.

Siga el rectangle $EFGH$

Siga M el punt mig del costat $\overline{BC}$

Siga N el punt mig del costat $\overline{FG}$

Siga $\overline{MN} = x$

$$\overline{ON} = R - x, \overline{AB} = 2R - x, \overline{NK} = \frac{2R - x}{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ONK$:

$$R^2 = (R - x)^2 + \left(\frac{2R - x}{2}\right)^2$$

Simplificant:

$$\frac{5}{4}x^2 - 3Rx + R^2 = 0$$

Resolent l'equació:

$$x = \frac{2}{5}R$$

$$\overline{AK} = 2R - 2x$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{AKLD} = (2R - x)(2R - 2x) = \frac{48}{25}R^2$$

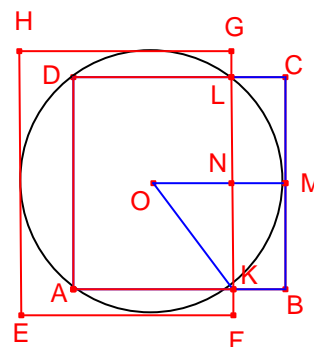
L'àrea de la figura és:

$$S_{EFKBCJGH} = S_{EFGH} + S_{KBCL} = (2R - x)2R + x(2R - x) = (2R - x)(2R + x) = 4R^2 - x^2$$

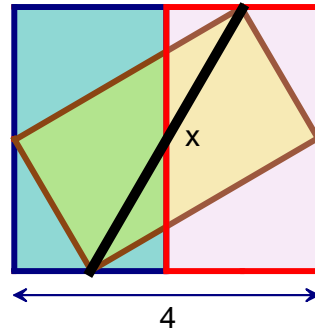
$$S_{EFKBCJGH} = \frac{96}{25}R^2$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{AKLD}}{S_{EFKBCJGH}} = \frac{1}{2}$$

2582.- En la figura, els tres rectangles són iguals.
 Calculeu la diagonal x

Solució 1:

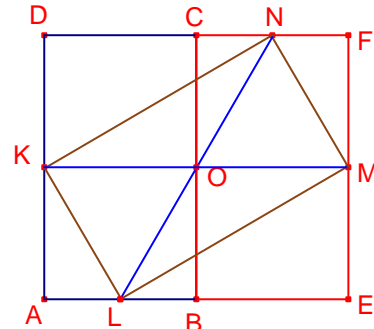
Siguen els rectangles $ABCD, BEFC, KLMN$.

El punt mig O de la diagonal del rectangle $KLMN$ és el punt mig del costat $\overline{BC}$

Els punts K, M per simetria són punts migs dels costats $\overline{AD}, \overline{EF}$, respectivament.

Aleshores, $\overline{KM}$ és paral·lel a $\overline{AE}$

Aleshores, $\overline{LN} = 4$

Solució 2:

Siguen els rectangles $ABCD, BEFC, KLMN$.

$\overline{AB} = 2$

Siga $c = \overline{KN} = \overline{AD}$

Siga $x = \overline{FN} = \overline{AL}$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle KAL$:

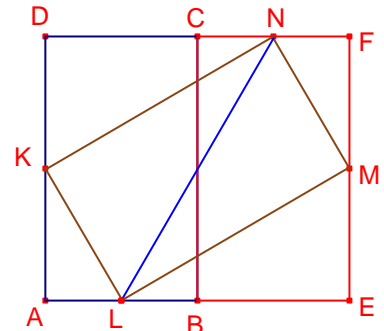
$$\overline{AK} = \sqrt{4 - x^2}$$

$$\overline{DN} = 4 - x, \overline{DK} = c - \sqrt{4 - x^2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle KDN$:

$$c^2 = (4 - x)^2 + (c - \sqrt{4 - x^2})^2$$

$$c\sqrt{4 - x^2} = 10 - 4x$$

Els triangles rectangles $\triangle KAL, \triangle NDK$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{x}{c - \sqrt{4 - x^2}} = \frac{\sqrt{4 - x^2}}{4 - x}$$

$$c\sqrt{4 - x^2} = -2x^2 + 4x + 4$$

Igualant les expressions:

$$10 - 4x = -2x^2 + 4x + 4$$

$$x^2 - 4x + 3 = 0.$$

Resolent l'equació:

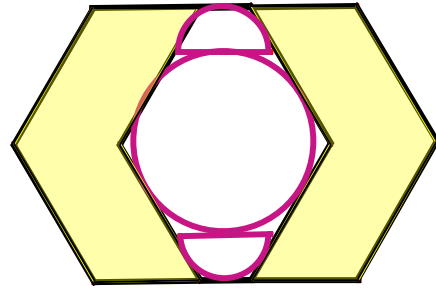
$$x = 1$$

Aleshores, $c = 2\sqrt{3}$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle LKN$:

$$\overline{LN} = \sqrt{2^2 + (2\sqrt{3})^2} = 4$$

2583.- Un cercle i dos semicercles estan en la intersecció de dos hexàgons regulars iguals solapats. Quina proporció del total té l'àrea ombrejada.

Solució:

Siguen $ABCDEF, GHIJKL$ els hexàgons regulars de costat $\overline{AB} = c$

Siga $\overline{OT} = R$ radi de la circumferència.

Siga $\overline{PR} = \overline{PQ} = r$ radi de la semicircumferència.

Les rectes OP i LG es tallen en el punt U .

$$\overline{PU} = 2r$$

$$\overline{OU} = 2R$$

$$R + 2r = 2R$$

$$R = 2r$$

$$\overline{GB} = \frac{2\sqrt{3}}{3}r$$

Siga $x = \overline{AG}$

$$x + \frac{2\sqrt{3}}{3}r = 2c$$

Siga V la projecció de A sobre FL

$$\overline{AV} = R + r, \overline{AF} = c$$

$$\frac{R + r}{c} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\frac{3r}{c} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$c = 2\sqrt{3}r$$

$$x = \frac{4\sqrt{3}}{3}r$$

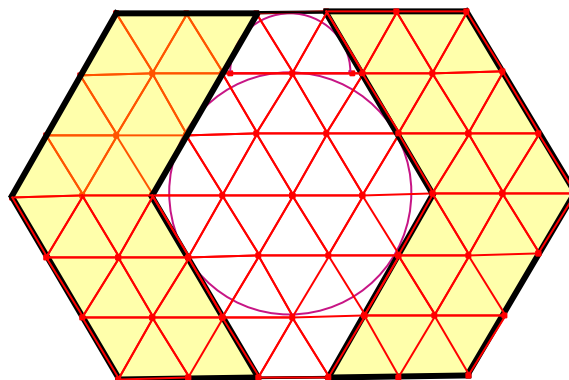
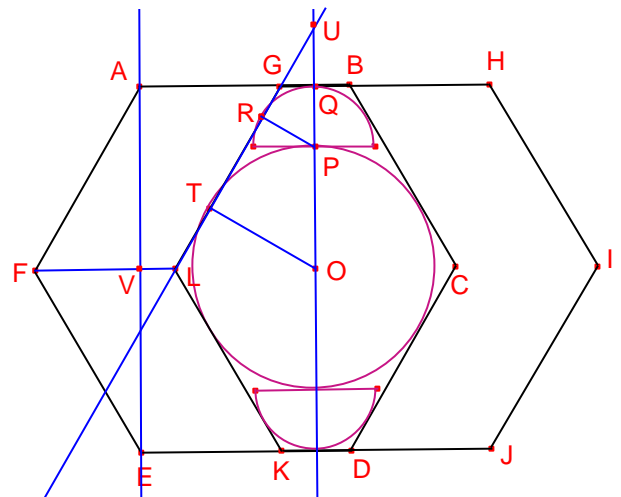
L'àrea total és:

$$S_{AHIJEF} = S_{ABCDEF} + S_{AGLKEF} = 6 \frac{\sqrt{3}}{4}c^2 + x\sqrt{3}c = 26\sqrt{3}r^2$$

$$S_{ombrejada} = 2 \cdot S_{AGLKEF} = 2x\sqrt{3}c = 16\sqrt{3}r^2$$

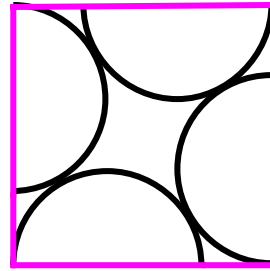
La proporció de l'àrea ombrejada i l'àrea total és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{AHIJEF}} = \frac{16\sqrt{3}r^2}{26\sqrt{3}r^2} = \frac{8}{13}$$

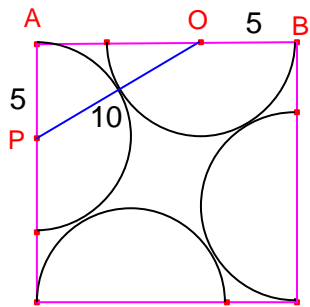

$$48/78=8/13$$

2584.- Les semicircumferències del dibuix tenen radi 5.
 Determineu la mesura del costat del quadrat.

Solució:

$$\begin{aligned}
 AP &= 5 \\
 OP &= 10 \\
 \text{angle } APO &= 60^\circ \\
 AO &= 5\sqrt{3} \\
 AB &= 5(1 + \sqrt{3})
 \end{aligned}$$

2585.- En mig d'un prat hi ha un estable en forma de quadrat de 6 m de costats.

El ramader té una cabra lligada en una corda de 12 m per que no s'escape i pugui menjar pel prat.

En quin punt P $\overline{BP} = x$ del costat $\overline{AB}$ ha de posar la cabra a fi que

- L'àrea recorreguda per la cabra siga mínima.
- L'àrea recorreguda per la cabra siga màxima..
- Quina és l'àrea màxima i mínima.

Solució:

La superfície que recorre la cabra està formada per:

Un semicercle de diàmetre $\overline{KL}$ entre P i radi 12.

Un quadrant de centre A i radi $\overline{AK} = \overline{AN} = 6 + x$

Un quadrant de centre D i radi $\overline{DN} = x$

Un quadrant de centre B i radi $\overline{BL} = \overline{BM} = 12 - x$

Un quadrant de centre C i radi $\overline{CM} = 6 - x$

L'àrea total és:

$$S = \frac{1}{2}\pi \cdot 12^2 + \frac{1}{4}\pi(6+x)^2 + \frac{1}{4}\pi \cdot x^2 + \frac{1}{4}\pi(12-x)^2 + \frac{1}{4}\pi(6-x)^2, \quad x \in [0, 6]$$

Simplificant:

$$S(x) = \pi(x^2 - 6x + 126)$$

La funció és una paràbola còncaua.

El mínim s'assoleix en el vèrtex:

$$x = \frac{6}{2} = 3$$

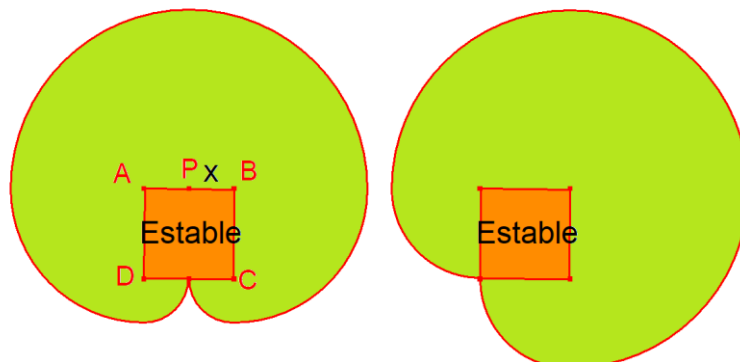
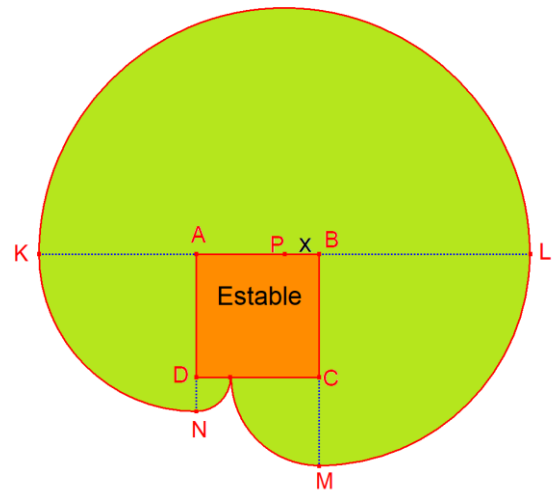
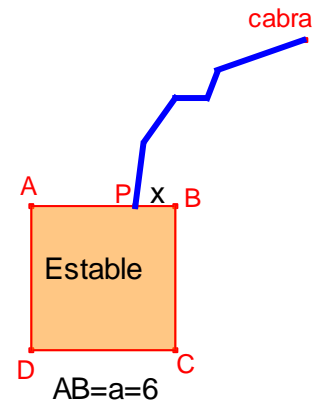
L'àrea mínima és:

$$S(3) = 117\pi \approx 367.57 \text{ m}^2$$

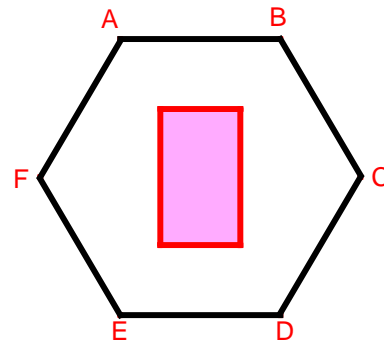
El màxim s'assoleix en algun (o tots dos) extrems del domini de definició

$$S(0) = 126\pi \approx 395.84 \text{ m}^2$$

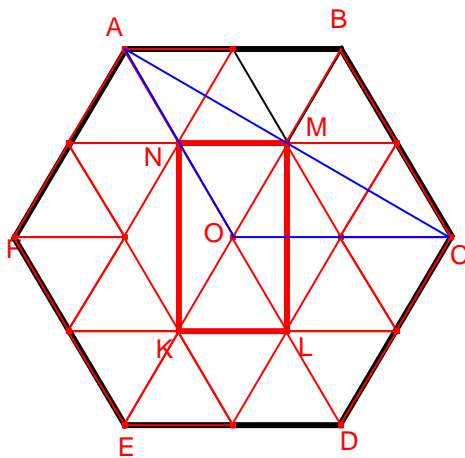
$$S(6) = 126\pi \approx 395.84 \text{ m}^2$$

2586.- En la figura els vèrtexs del rectangle estan formats amb els punts migs de les diagonals $\overline{AC}$, $\overline{CE}$, $\overline{DF}$, $\overline{BF}$ de l'hexàgon regular. Calculeu la proporció entre les àrees dels rectangle i l'hexàgon regular

Solució:

$$\begin{aligned} MN &= (1/2)AB \\ NN &= (1/2)AE \\ 4/24 &= 1/6 \end{aligned}$$

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$ i centre O .

La recta MN és paral·lela mitjana del trapezi $ABCF$.

$\overline{MN}$ és paral·lela mitjana del triangle $\triangle AOC$

$$\overline{MN} = \frac{1}{2} \overline{OC} = \frac{1}{2}c$$

Anàlogament $\overline{KN}$ és paral·lela mitjana del triangle $\triangle ABD$
Aleshores, $KLMN$ és un rectangle.

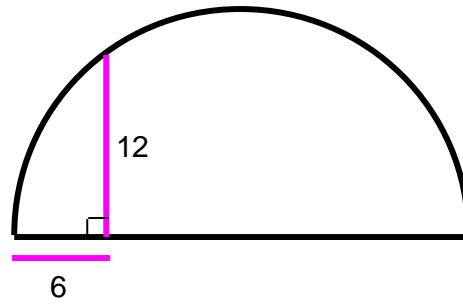
Es pot dividir l'hexàgon regular $ABCDEF$ amb 24 triangles equilàters de costat $\frac{1}{2}c$

L'àrea del rectangle $KLMN$ és igual a 4 triangles equilàters de costat $\frac{1}{2}c$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{KLMN}}{S_{ABCDEF}} = \frac{4}{24} = \frac{1}{6}$$

2587.- Calculeu l'àrea del semicercle.

Solució:

Per ser angle inscrit i abraçar el diàmetre $\overline{AB}$:

$$\angle ACB = 90^\circ$$

Aplicant el teorema de l'altura el triangle rectangle $\triangle ABC$:

$$\overline{CP}^2 = \overline{AP} \cdot \overline{BP}$$

$$12^2 = 6 \cdot \overline{BP}$$

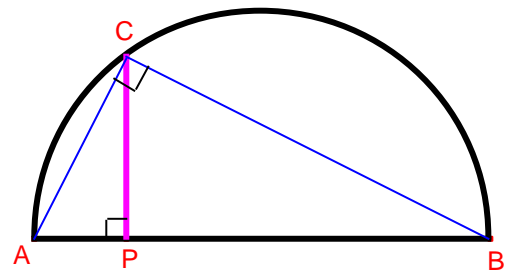
Resolent l'equació:

$$\overline{BP} = 24$$

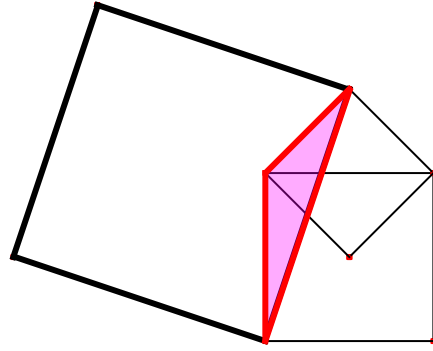
$$\overline{AB} = 6 + 24 = 30$$

L'àrea del semicercle és:

$$S = \frac{1}{2}\pi 15^2 = \frac{225}{2}\pi \approx 353.43$$

2588.- Calculeu la proporció entre l'àrea de la regió ombrejada i la del quadrat gran.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = d$

Siga el quadrat $BEFG$ de costat $\overline{BE} = c$

Siga el quadrat $CGHF$ de costat $\overline{CG} = \frac{\sqrt{2}}{2}c$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $B\overset{\Delta}{C}G$:

$$d^2 = c^2 + \frac{1}{2}c^2 + 2 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} c^2$$

$$d^2 = \frac{5}{2}c^2$$

L'àrea del quadrat $ABCD$ és:

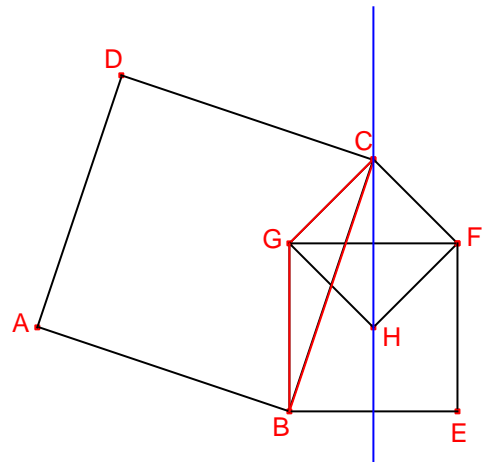
$$S_{ABCD} = \frac{5}{2}c^2$$

L'àrea del triangle $B\overset{\Delta}{C}G$ és:

$$S_{BCG} = \frac{1}{2} \cdot c \cdot \frac{1}{2}c = \frac{1}{4}c^2$$

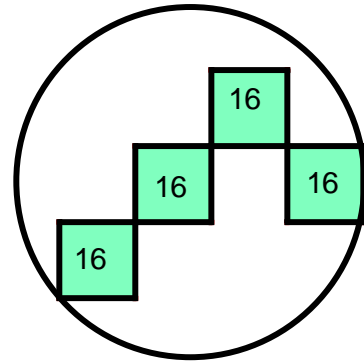
La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{BCG}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{1}{4}c^2}{\frac{5}{2}c^2} = \frac{1}{10}$$

2589.- En la figura, les àrees de cada quadrat és 16.
 Determineu l'àrea del cercle.

Solució:

El costat del quadrat mesura $\overline{BC} = 4$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ALC$:
 $\overline{AC} = 8\sqrt{5}$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle AKB$:
 $\overline{AB} = 4\sqrt{17}$

Siga $\alpha = \angle BAC$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle ABC$:
 $4^2 = 320 + 272 - 2 \cdot 8\sqrt{5} \cdot 4\sqrt{17} \cdot \cos \alpha$

$$\cos \alpha = \frac{9\sqrt{85}}{85}$$

$$\sin \alpha = \frac{2\sqrt{85}}{85}$$

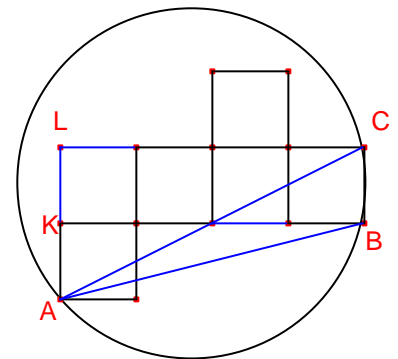
Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle ABC$:

$$\frac{4}{\frac{2\sqrt{85}}{85}} = 2R$$

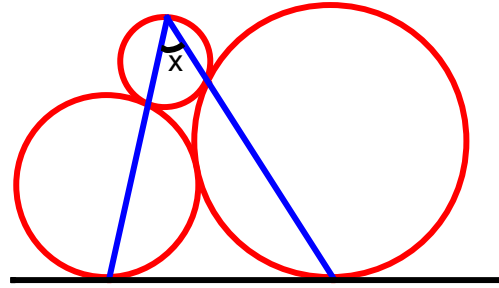
$$R = \sqrt{85}$$

L'àrea del cercle és:

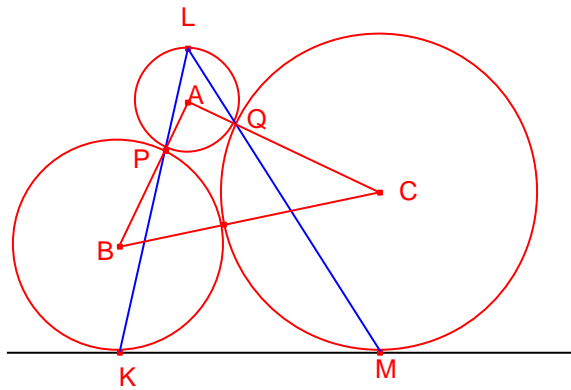
$$S = 85\pi$$

2590.- Les circumferències de la figura tenen radis, 1, 2, 3, respectivament. Calculeu l'angle x .

Solució:

Els centres de les tres circumferències formen un triangle rectangle:

$$\overline{AB} = 3, \overline{AC} = 4, \overline{BC} = 5$$

$$\angle PAQ = 90^\circ$$

Notem que el punt L compleix que LA és paral·lela a BK i CM .

Aleshores, les rectes PK i QM es tallen en la circumferència i en el mateix punt L

$\angle PLQ$ és un angle inscrit en la circumferència de radi 1 i abraça un quadrant.

Aleshores:

$$\angle PLQ = 45^\circ$$